

BANK OF ENGLAND

Cynllun Iaith Gymraeg y Bank of England – adroddiad monitro 2016

Ebrill 2017

Cynllun iaith Gymraeg y Bank of England – adroddiad monitro 2016

1 Cefndir

- 1.1 Cymeradwywyd Cynllun iaith Gymraeg¹ (“cynllun y Banc”) y Bank of England (“y Banc”) gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg o dan adran 14 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 ar 14 Hydref 2011. Wedyn diweddarwyd y Cynllun i gymryd cyfrif o: (a) creu'r Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (“y PRA”), fel is-gwmni'r Banc, yn Ebrill 2013 (diweddariad wedi'i gymeradwyo gan Gomisiynydd y Gymraeg ar 20 Mai 2014); a (b) ail-lunio ymrwymiad y Banc i'w ddau bwrpas craidd yn Ddatganiad Cenhadaeth sengl yn cwmpasu popeth ym Mawrth 2014 (diweddariad wedi'i gymeradwyo gan Gomisiynydd y Gymraeg ar 1 Ebrill 2015).
- 1.2 Fel rhan o fonitro cynnydd y Banc wrth gyflenwi ei gynllun, mae'r Banc wedi paratoi'r pumed adroddiad monitro blynyddol hwn. Mae'n cwmpasu'r cyfnod o Hydref 2015 i Chwefror 2017. Mae hyn yn diwallu ymrwymiad i adrodd ar gynnydd fel y'i cyflwynir ym mharagraff 8.3 cynllun y Banc.

2 Sut mae'r iaith Gymraeg wedi'i hystyried a'i hyrwyddo

- 2.1 Dros y cyfnod adrodd, mae'r Banc wedi parhau i hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg.
- 2.2 Yn gyson ag adran 6.10 ei gynllun, fe wnaeth y Banc wella hygyrchedd i ddeunyddiau iaith Gymraeg o bob rhan o'i wefan trwy drefnu y gellir eu cyrchu'n uniongyrchol o bob tudalen y wefan trwy 'ddolen gyflym' ('Cymraeg') yn nhrefn pob tudalen. Mae hwn yn mynd â'r gynulleidfa at dudalen sengl sy'n tynnu ynghyd yr holl gynnwys Cymraeg ar wefan y Banc. Ychwanegwyd cynnwys newydd at y dudalen hon fel y manylir arno ym mharagraffau 2.3-2.5 isod. Yn ystod y cyfnod o 16 mis rhwng Hydref 2015 a Chwefror 2017, fe wnaeth y dudalen dderbyn 591 o olygon unigryw ar y dudalen. Mae hyn yn cymharu â 10,058 o ymweliadau a adroddwyd yn y cyfnod adrodd blaenorol. Dylid priodoli'r gostyngiad hwn mewn golygon i'r defnydd o offeryn dadansoddeg gwe cywirach, sy'n diystyrru ymweliadau awtomatig â thudalen.
- 2.3 Yn gyson ag adran 6.11 ei gynllun, fe wnaeth y Banc ddarparu deunydd addysgol newydd ac wedi'i ddiweddarau yn Gymraeg ar y dudalen lanio Cymraeg. Yn Awst 2016 fe wnaeth gyhoeddi pamffled newydd yn Gymraeg ar fanciau a sut mae rheoleiddwyr yn eu cadw'n ddiogel a chadarn, â'r teitl '*Eich arian a'r system arianno*²'. Hefyd mae wedi diweddarau cardiau post addysgol amrywiol³ er mwyn sicrhau eu bod yn gywir a chyfredol. Anelir y cardiau post at y gynulleidfa ehangach bosibl ac nid ydynt yn rhagdybio unrhyw wybodaeth flaenorol o'r Banc neu ei waith; maent ar gael hefyd yn Gymraeg mewn copi caled. Hefyd mae'r adnodd addysgol lefel A 'Gwersi ar Blât'⁴ yn dal i fod ar gael yn Gymraeg ar y dudalen lanio.
- 2.4 Yn gyson â Chynllun Gweithredu'r Banc am 2016, yn benodol ynghylch ymgysylltu â'r cyhoedd ehangach, fe wnaeth y Banc gynnal Fforwm y Dyfodol yn Nhachwdd 2016. Cynhaliwyd y digwyddiad hwn yng Nghanolbarth Lloegr a thrafodwyd sut all y Banc wasanaethu cymdeithas a chynnal sefydlogrwydd mewn amseroedd o newid. Yn dilyn y digwyddiad, cyhoeddodd y Banc ddogfen â themâu allweddol a chymau nesaf, sydd hefyd wedi'i chynhyrchu yn Gymraeg⁵. Mae hyn hefyd yn gyson ag adran 6.11 cynllun y Banc.
- 2.5 Yn gyson ag adrannau 4.5, 6.6 a 6.7, mae'r Banc yn parhau i drefnu bod ei brif lyfryn addysgol ar bapurau banc 'Cymerwch gipolwg agosach'⁶ a'i daflen 'Cyflwyno papurau polymer'⁷ ar gael yn Gymraeg. Ar ben hynny, hynny, mae'r Banc hefyd wedi cynhyrchu fersiwn iaith Gymraeg o ganllaw

¹ <http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/other/welsh/cynllungymraeg.pdf>

² <http://www.bankofengland.co.uk/education/Pages/resources/financialsystem/fswelsh.aspx>

³ <http://www.bankofengland.co.uk/education/Pages/resources/postcards/cymraeg.aspx>

⁴ <http://www.bankofengland.co.uk/education/Pages/resources/lessonsonaplate/cymraeg.aspx>

⁵ <http://www.bankofengland.co.uk/about/Documents/welsh/fforwmydyfodol2016.pdf>

⁶ http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Documents/kyb_lo_res_cymraeg.pdf

⁷ <http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/polymer/Documents/introducingpolymerbanknoteswelsh.pdf>

hawdd ei ddilyn yn manylu ar nodweddion diogelwch y papur polymer £5 newydd⁸ a phoster yn manylu ar dynnu'r papur £5 papur yn ôl⁹. Hefyd roedd siaradwr Cymraeg yn bresennol yn y digwyddiad yng Nghaerdydd yn ystod y sioe deithiol ar gyfer y £5 polymer newydd.

- 2.6 Mae Asiantaeth y Banc i Gymru'n parhau i hyrwyddo'r iaith Gymraeg, yn unol â'r Atodiad i gynllun y Banc:
- Annogir staff yn yr Asiantaeth i Gymru gynnwys cyfarchiad byr yn Gymraeg wrth ateb y ffonau;
  - Cynhwysir llofnodion, ymwadiadau a chyngor ar Ddeddf Diogelu Data dwyieithog Cymraeg/Saesneg, lle mae'n briodol, yn nhroedynnau e-byst a anfonir gan staff yr Asiantaeth; a
  - Mae cyfrif Twitter yr Asiantaeth i Gymru'n adlewyrchu'r iaith Gymraeg.

Mae Dirprwy Asiant y Banc, sy'n siarad Cymraeg, yn parhau i ymgymryd ag ymweliadau'r cwmni, lle mae'n briodol, yn defnyddio'r iaith Gymraeg, ac yn ddiweddar fe wnaeth roi cyflwyniad ar economi'r DU mewn ysgol gyfrwng Cymraeg yn Gymraeg.

- 2.7 Ni dderbyniodd y Banc unrhyw geisiadau o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 na cheisiadau ynghylch mynediad pwnc o dan Ddeddf Diogelu Data 1998 yn Gymraeg yn ystod y cyfnod adrodd.
- 2.8 Mae'r Banc wedi parhau i ddefnyddio cyfieithwyr/cyfieithwyr ar y pryd cymwys yn unig wrth gyfieithu dogfennau (megis yr adroddiad monitro blynddol hwn) i'r Gymraeg. Mae hyn yn gyson â pharagraff 7.8 y cynllun.

3 Cynllun Gweithredu

- 3.1 Yn 2017 bydd y Banc yn lansio strategaeth sefydliadol newydd. Bydd y strategaeth hon yn canolbwyntio'n drwm ar gyfathrebu – yn arbennig dealltwriaeth y cyhoedd; addysg ac allgymorth; a datblygu cynnwys diddorol, haenog. Caiff adnoddau addysgol perthnasol eu cynhyrchu o ganlyniad eu cyfieithu i'r Gymraeg. Hefyd bydd y Banc yn adolygu i ba raddau mae'n cyfieithu cynnwys haenog sydd newydd ei ddatblygu i'r Gymraeg.
- 3.2 Yn ddiweddar fe wnaeth y Banc greu gwefan newydd ar gyfer dealltwriaeth y cyhoedd o'r enw Banc Gwybodaeth, yn cynnwys canllawiau rhyngweithiol sy'n esbonio rôl y Banc a'i heffaith ar fywydau pobl o ddydd i ddydd. Yn 2017 bydd y Banc yn gweithio tuag at ddarparu fersiwn Cymraeg o bob canllaw, gan gychwyn â'r rhai hynny a gyhoeddwyd eisoes, yn sicrhau y cyhoeddir canllawiau newydd yn Gymraeg mewn modd amserol.
- 3.3 Ar ben hynny, mae'r Banc wrthi yn diweddarau ei wefan gorfforaethol, a ddylai lansio yn yr hydref yn 2017. Bydd y Banc yn sicrhau bod cynnwys iaith Gymraeg yn parhau i fod yn hawdd ei gyrchu ac ar gael i bawb.

4 Data ar gŵynion a chamau a gymerwyd i'w datrys

- 4.1 Mae paragraff 10.2 y Cynllun yn darparu i gŵynion neu awgrymiadau ynghylch gwella gael eu hanfon at y Banc. Mae'r Banc wedi derbyn un awgrym ynghylch gwella yn ystod y cyfnod hwn. Gofynnodd defnyddiwr ar Twitter: 'Pam bod papurau banc yng Nghymru yn Saesneg yn unig? Pam lai yn Gymraeg hefyd? Byddai'n gwneud synnwyr.' Fe wnaeth y Banc ddarparu'r ymateb ddilynol: Rydym eisieu cynrychioli'r holl genhedloedd cartref ar ein papurau, byddwn ni'n gwneud hynny trwy ddelweddaeth ar bapurau'r dyfodol: goo.gl/a8uTR0.

⁸ http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Documents/thenewfiver_cymraeg.pdf

⁹ <http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Documents/£5woltsCymraeg.pdf>